

1ο Project ΛΣ 2020-2021

Θεοδώρου Μιχαήλ 1067391

Φωτεινός Εμμανουήλ 1067428

Μαρκοδήμος Παναγιώτης 1067523

Μέρος 1

Ερώτημα Α)

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μέσω της μεθόδου fork() δημιουργεί 30 διεργασίες παιδιά με κοινό γονέα τα οποία αφού εκτελέσουν την sleep, τερματίζουν. Στην συνέχεια εκτυπώνει το process id της κάθε διεργασίας και το πως τερματίστηκε!

Πιο συγκεκριμένα:

```
pid_t pid[N];  
int i;  
int child_status;
```

Εδώ δημιουργεί έναν μονοδιάστατο πίνακα 30 θέσεων (γιατί N=30) με το όνομα pid για να αποθηκεύει τα ids των διεργασιών και 2 μεταβλητές, η 1η για τον μετρητή και η 2η για τις καταστάσεις των διεργασιών-παιδιών

```
for (i = 0; i < N; i++)  
{  
    pid[i] = fork();  
  
    if (pid[i] == 0)  
    {  
        sleep(60-2*i);  
        exit(100+i);  
    }  
}
```

Σε αυτή την λούπα η γονική διεργασία δημιουργεί τις 30 διεργασίες-παιδιά μέσω της fork αντιγράφοντας την διεργασία του γονέα δίνοντας όμως στο παιδί διαφορετική διεύθυνση στην μνήμη και pid. Αφού η fork επιστρέφει 0 για τις διεργασίες-παιδιά τότε το pid[i]==0 είναι αληθές με αποτέλεσμα όλα τα παιδιά να εκτελέσουν sleep και τερματίσουν με exit status 100+1 (εφόσον ο τερματισμός είναι επιτυχής)

```
for (i = 0; i < N; i++)  
{  
    pid_t wpid = waitpid(pid[i], &child_status, 0);  
  
    if (WIFEXITED(child_status))  
    {  
        printf("Child%d terminated with exit status %d\n", wpid,  
WEXITSTATUS(child_status));  
    }  
    else  
    {  
        printf("Child%d terminated abnormally\n", wpid);  
    }  
}  
return (0);  
}
```

Αφού η fork
επιστρέφει το

pid του κάθε παιδιού για τη γονική διεργασία, η γονική διεργασία δεν θα μπει στο προηγούμενο if και θα συνεχίσει σε αυτό το for. Για κάθε παιδί, θα καλέσει την μέθοδο waitpid, η οποία θα ελέγξει την κατάσταση του παιδιού, και θα περιμένει να αλλάξει. Αφού αλλάξει, θα αποθηκεύσει την κατάσταση στην μεταβλητή child_status και θα επιστρέψει το pid του παιδιού (που θα αποθηκευτεί στο wpid). Στην συνέχεια, στο if, μέσω του WEXITSTATUS(child_status) θα ελέγξει αν η διεργασία παιδί τερματίστηκε κανονικά όπου θα επιστρέψει 1, αλλιώς 0. Αν η διεργασία παιδί τερματίστηκε κανονικά, θα το τυπώσει μαζί με το pid και το exit status μέσω του WEXITSTATUS(child_status). Αλλιώς θα τυπώσει ότι τερματίστηκε αφύσικα μαζί με το wpid.

Ερώτημα Β)

Δημιουργήσαμε ένα πρόγραμμα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εκφώνησης, πραγματοποιώντας τον αλγόριθμο bakery και το shared array μέσω inter process communication με χρήση shared memory. Έχουμε δημιουργήσει ένα function find_maximum γιατί ήταν απαραίτητο για το number του αλγόριθμου bakery. Το κάθε παιδί πριν και αφού αυξήσει το περιεχόμενο του shared array, τυπώνει μια θέση του για έλεγχο. Επίσης, μετά το τερματισμό του κάθε παιδιού, η διεργασία-γονέας τυπώνει αν αυτός ήταν κανονικός ή αφύσικος. Τέλος, υπάρχει έλεγχος για το αν οι εντολές σχετικά με το shared memory εκτελέστηκαν σωστά.

To find_maximum function:

```
int find_maximum(int *p) //Function για την εύρεση του μέγιστου για την επιλογή number/ticket.
{
    int i;
    int max = 0;

    for (i = 0; i < N; i++)
        if (*(p + i) >= max)
            max = *(p + i);

    return max;
}
```

Main:

Στην αρχή της main αρχικοποιούμε της απαραίτητες μεταβλητές, το shared memory array και κάνουμε attach.

```

int main()
{

    int *sa_pointer; //Ο pointer που θα δείχνει στην αρχή του shared memory αλλά και του shared memory array
    int j; //Μετρητές
    int i;
    int pid[N]; //Array για την αποθήκευση των pid των παιδιών
    int child_status; //Αποθήκευση κατάστασης ενός παιδιού

    //Αρχικοποιούμε τα array στο shared memory
    int shmid = shmget (9090, 3 * N, 0644|IPC_CREAT); //Διαλέγουμε ένα κλείδι που πιστεύουμε οτι δεν χρησιμοποιείται

    if(shmid < 0) //Έλεγχος σφάλματος
    {
        perror("shmget\n");
        exit(1);
    }
    //Κάνουμε attach του pointer με το shared memory
    sa_pointer = (int *)shmat(shmid, (void*)0, 0);

```

Στην συνέχεια προσαρμόζουμε τα pointers ώστε να δείχνουν στις σωστές θέσεις του shared memory και θέτουμε τα arrays στο 0.

```

/*Οι παρακάτω προσαρμογές γίνονται επειδή αποφασίσαμε να χωρίσουμε το 3N μέγεθος shared memory σε
τρία μέρη, με τις N πρώτες θέσεις να χρησιμοποιούνται για το shared array, οι επόμενες N για το
array του choosing και οι υπόλοιπες N για το number*/

int *choosing_pointer = sa_pointer + N; //Προσαρμογή του sa_pointer ώστε να δείχνει στις θέσεις που χρησιμοποιούνται για το choosing
int *number_pointer = sa_pointer + 2 * N; //Προσαρμογή του sa_pointer ώστε να δείχνει στις θέσεις που χρησιμοποιούνται για το number

for (i=0; i<(3 * N); i++) //Θέτουμε στο 0 όλες τις θέσεις του shared memory στο 0.
{
    *(sa_pointer + i) = 0;
}

```

Η γονική διεργασία εκτελεί την παρακάτω for για να δημιουργήσει N παιδιά, και γίνεται έλεγχος αν έγινε σωστά.

```

for (i = 0; i < N; i++) //For loop για την διεργασία-γονεάς, ώστε να εκτελέσει N fork.
{
    pid[i] = fork(); //Εκτέλεση fork. Το pid χρησιμοποιείται από την διεργασία-γονεάς για να αποθηκεύει το pid των παιδιών της.

    if (pid[i] < 0)
    {
        printf("Fork error.\n");
        return (-1);
    }
}

```

Μέσα σε αυτήν την for, οι διεργασίες-παιδιά μπαίνουν στην παρακάτω if, όπου εκτελούν τον αλγόριθμο bakery για να μπουν στην κρίσιμη περιοχή, και όταν μπουν, αυξάνουν κατά i το περιεχόμενο του shared array και τερματίζουν.

```

if (pid[i] == 0) //Ελεγχος, ώστε μόνο αν η διεργασία είναι διεργασία-παιδί θα εισέλθει στο if, αφού θα έχει pid=0.
{
    *(choosing_pointer + i) = 1; //choosing = true
    *(number_pointer + i) = find_maximum + 1; //Η διεργασία παίρνει number/ticket.
    *(choosing_pointer + i) = 0; //choosing = false

    for (j = 0; j < N; j++)
    {
        while (*(choosing_pointer + j) == 1) //Όσο το choosing του j είναι true, μην κάνεις τίποτα
        {
            sleep(1);
        }

        /*Όσο το number του j δεν είναι μηδέν και είναι μικρότερο από το number σου (number του i) ή
        όσο το number του j είναι ίσο με το δικό σου αλλά το j είναι μικρότερο από εσένα (το i), μην
        κάνεις τίποτα. Αλλιώς, η διεργασία μπαίνει στο κρίσιμο τμήμα.*/
        while (*(number_pointer + j) != 0 && *(number_pointer + j) < *(number_pointer + i) || (*(number_pointer + j) == *(number_pointer + i) && j < i) )
        {
            sleep(1);
        }
    }
    /*Τα print έχουν τοποθετηθεί για έλεγχο. Όλες οι θέσεις του shared array πρέπει να έχουν την ίδια τιμή,
    για αυτό ελέγχουμε την πρώτη και την τελευταία ώστε να είμαστε σίγουροι ότι όλα δουλεύουν σωστά.*/
    printf("I am child %d and this is position 0 of the shared array before I added: %d\n", i, *(sa_pointer));
    for (j=0; j<N; j++) //Προσθήκη i σε κάθε θέση του shared array.
    {
        *(sa_pointer + j) += i;
    }
    printf("I am child %d and this is position 29 of the shared array after I added: %d\n", i, *(sa_pointer + 29));

    *(number_pointer + i) = 0; //Θέτει το number στο μηδέν αφού έχει βγει από το κρίσιμο τμήμα.

    exit(i); //Τερματισμός διεργασίας-παιδιού
}

```

Τέλος, η διεργασία γονέας, που δεν έχει μπει μέσα στο προηγούμενο if, συνεχίζει στον παρακάτω κώδικα, όπου περιμένει κάθε διεργασία-παιδί να τερματίσει, και τυπώνει πως τερματίστηκε. Στην συνέχεια κάνει detach από το shared memory και επιστρέφει 0.

```

for (i=0; i<N; i++) //Η διεργασία-γονέας περιμένει να τερματιστούν όλες οι διεργασίες-παιδιά της και τυπώνει αν τερματίστηκαν σωστά.
{
    pid_t wpid = waitpid(pid[i], &child_status, 0);

    if (WIFEXITED(child_status))
    {
        printf("Child%d terminated with exit status %d %d\n", pid[i], WEXITSTATUS(child_status), wpid);
    }
    else
    {
        printf("Child%d terminated abnormally\n", wpid);
    }
}

//Shared memory detach
shmdt(sa_pointer);
shmctl(shmid, IPC_RMID, 0);

return (0);
}

```

Μέρος 2

Ερώτημα Α)

Υπάρχουν 3 πιθανές τελικές τιμές που μπορεί να λάβει η μεταβλητή X μετά το πέρας του παράλληλου κώδικα. Αν και υπάρχουν πολλά σενάρια, θα αναφέρουμε ένα για κάθε μία:

- ❑ Οι εντολές εκτελούνται με τη σειρά. Εκτελείται πρώτα ολόκληρη η εντολή $X:=X+1$, οπότε το X γίνεται 1 και στην συνέχεια ακολουθεί ολόκληρη η $X:=Y+1$, οπότε το X

γίνεται 10. Τελική τιμή $X = 11$.

- ❑ Οι εντολές εκτελούνται ανάποδα. Αυτή τη φορά, εκτελείται πρώτα η εντολή $X := Y + 1$ οπότε το X γίνεται 11 και μετά η εντολή $X := X + 1$ μετατρέπει την μεταβλητή X σε 12. Τελική τιμή $X = 12$.
- ❑ Στην τελευταία περίπτωση τα βήματα αναμιγνύονται, καθώς ξεκινάει η μία από τις δύο(2) εντολές αλλά διακόπτεται από την άλλη μετά το πέρας του 1ου βήματος. Έστω ότι 1η ξεκινάει η εντολή $X := X + 1$, που όπως προαναφέραμε διακόπτεται από ολόκληρη την $X := Y + 1$ η οποία κάνει την τιμή του X 11, παρ' όλ' αυτά επιστρέφοντας στην 1η εντολή ο καταχωρητής TX έχει ήδη την τιμή 0 απο πριν και στο βημα 2 γίνεται 1. Ετσι η τελικη τιμή του X γίνεται και αυτή με την σειρά της 1.

Ερώτημα Β)

(α):

//Αρχικοποίηση

var s1, s2, s3 semaphore;

s1:=1, s2:=0, s3:=0

cobegin

<u>Process 1</u>	<u>Process 2</u>	<u>Process 3</u>
while (true) { down(s1) print("P") print("I") up(s2) }	while (true) { down(s2) print("Z") up(s3) }	while (true) { down(s3) up(s2) down(s3) print("A") }

coend

(β):

//Αρχικοποίηση

var s1, s2, s3 semaphore;

s1:=1, s2:=0, s3:=0

cobegin

<u>Process 1</u>	<u>Process 2</u>	<u>Process 3</u>
<pre>while (true) { down(s1) print("P") print("I") up(s2) }</pre>	<pre>while (true) { down(s2) print("Z") up(s3) }</pre>	<pre>while (true) { down(s3) up(s2) down(s3) print("A") up(s1) }</pre>

coend

Σημειώσεις:

Για το (α): Αρχικά, μόνο το process 1 μπορεί να εκτελέσει down, γιατί $s1 = 1$, άρα γίνεται $s1 = 0$, τυπώνεται P, και γίνεται $s1 = 0$, $s2 = 1$. Στην συνέχεια μόνο το process 2 μπορεί να εκτελέσει down, γιατί $s2 = 1$, άρα γίνεται $s2 = 0$, τυπώνεται Z (PIZ μέχρι τώρα) και γίνεται $s3 = 0$. Το process 3 εκτελεί το πρώτο $down(s3)$, $s3 = 0$, $up(s2)$, $s2 = 1$, και μπαίνει σε αναμονή όταν εκτελεί το δεύτερο $down(s3)$. Η $s2$ ξαναεκτελείται. (PIZZ μέχρι τώρα). $s3 = 1$. Το process 3 μπορεί να συνεχίσει, $s3 = 0$, τυπώνει A. Έχει τυπωθεί "PIZZA". Όλοι οι σηματοφόροι είναι στο 0 άρα δεν θα ολοκληρωθεί καμία άλλη διεργασία.

Για το (β): Γίνονται όλα ακριβώς όπως και στο A, μόνο που στο τέλος του process 3 το $s1$ γίνεται 1 οπότε το process 1 μπορεί να ξαναεκτελεστεί ολόκληρο και επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία, με αποτέλεσμα να τυπώνεται "PIZZAPIZZAPIZZA..."

Ερώτημα Γ)

Εκτέλεση διεργασιών με την ζητούμενη σειρά του ερωτήματος (α):

Οι διεργασίες ξεκινάνε ταυτόχρονα.

Έστω ότι η B1 παίρνει την CPU πρώτη, εκτελεί $down(s2)$; όμως $s2=0$ άρα τίθεται σε αναμονή.

Η A1 παίρνει την CPU, εκτελεί $down(s1)$;, $s1=1$.

Η A1 εκτελεί $up(s2)$, $s2=1$

Η A1 έχει ολοκληρωθεί, άρα φεύγει από την CPU

Η B1 παίρνει την CPU, έχει εκτελέσει το πρώτο $down(s2)$, μπορεί να συνεχίσει αφού $s2=1$, άρα γίνεται $s2=0$. Συνεχίζει εκτελώντας το δεύτερο $down(s2)$, $s2=0$, τίθεται πάλι σε αναμονή.

Η A2 παίρνει την CPU, εκτελεί $down(s1)$, $s1=0$.

Η Α2 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$
 Η Α2 έχει ολοκληρωθεί, άρα φεύγει από την CPU
 Η Β1 παίρνει την CPU, που έχει εκτελέσει το δεύτερο $down(s_2)$, μπορεί να συνεχίσει αφού $s_2=1$, άρα γίνεται $s_2=0$.
 Η Β1 εκτελεί $up(s_1)$, $s_1=1$.
 Η Β1 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$. Η Β1 έχει ολοκληρωθεί.
 Η Β2 παίρνει την CPU, εκτελεί το πρώτο $down(s_2)$, $s_2=0$
 Η Β2 παίρνει την CPU, εκτελεί το δεύτερο $down(s_2)$, όμως $s_2=0$ άρα τίθεται σε αναμονή.
 Η Α3 παίρνει την CPU, εκτελεί $down(s_1)$, $s_1=0$.
 Η Α3 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$. Η Α3 έχει ολοκληρωθεί.
 Η Β2 παίρνει την CPU, έχει εκτελέσει $down(s_2)$, μπορεί να συνεχίσει αφού $s_2=1$, άρα γίνεται $s_2=0$.
 Η Β2 εκτελεί $up(s_1)$, $s_1=1$.
 Η Β2 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$. Η Β2 έχει ολοκληρωθεί.

Άρα είναι δυνατή η ολοκλήρωση των διεργασιών με αυτή τη σειρά.

Εκτέλεση διεργασιών με την ζητούμενη σειρά ερωτήματος (β):

Οι διεργασίες ξεκινάνε ταυτόχρονα.

Έστω ότι η Β1 παίρνει την CPU πρώτη, εκτελεί $down(s_2)$; όμως $s_2=0$ άρα τίθεται σε αναμονή.

Η Α1 παίρνει την CPU, εκτελεί $down(s_1)$; $s_1=1$.

Η Α1 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$

Η Α1 έχει ολοκληρωθεί, άρα φεύγει από την CPU

Η Β1 παίρνει την CPU, έχει εκτελέσει το πρώτο $down(s_2)$, μπορεί να συνεχίσει αφού $s_2=1$, άρα γίνεται $s_2=0$. Συνεχίζει εκτελώντας το δεύτερο $down(s_2)$, $s_2=0$, τίθεται πάλι σε αναμονή.

Η Α2 παίρνει την CPU, εκτελεί $down(s_1)$, $s_1=0$.

Η Α2 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$

Η Α2 έχει ολοκληρωθεί, άρα φεύγει από την CPU

Η Β1 παίρνει την CPU, που έχει εκτελέσει το δεύτερο $down(s_2)$, μπορεί να συνεχίσει αφού $s_2=1$, άρα γίνεται $s_2=0$.

Η Β1 εκτελεί $up(s_1)$, $s_1=1$.

Η Β1 εκτελεί $up(s_2)$, $s_2=1$. Η Β1 έχει ολοκληρωθεί.

Η Β2 παίρνει την CPU, εκτελεί το πρώτο $down(s_2)$, $s_2=0$

Η Β2 παίρνει την CPU, εκτελεί το δεύτερο $down(s_2)$, όμως $s_2=0$ άρα τίθεται σε αναμονή.

Εδώ φαίνεται ότι δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση της B2 πριν από την A3, αφού αναμένει να αυξηθεί το s2 κατά 1 για να συνεχίσει, και ο μόνος τρόπος να συμβεί αυτό είναι με την τελευταία εντολή της A3, $up(s2)$, που θα ολοκληρωθεί μόλις την εκτελέσει.

Ερώτημα Δ)

Ερώτημα (α):

Ένα σενάριο εκτέλεσης το οποίο δεν οδηγεί στο επιθυμητό αποτέλεσμα είναι το εξής:

Η διεργασία i λαμβάνει την CPU και μετατρέπει το L σε K ($L=1$) και στην συνέχεια μετατρέπει το K σε $K+11$ ($K=12$). Έπειτα βγαίνει από την CPU χωρίς να κάνει `print_num`.

Η διεργασία j λαμβάνει την CPU και μετατρέπει το L σε K ($L=12$) και στην συνέχεια μετατρέπει το K σε $K+11$ ($K=23$)

Η διεργασία j κάνει `print_num(L, L+10)`.

Άρα, με αυτό το σενάριο, ο κώδικας δεν οδήγησε στο επιθυμητό αποτέλεσμα, αφού η πρώτη `print_num` που θα εκτελεστεί θα τυπώσει τους αριθμούς από το 12 έως το 22

Ερώτημα (β):

Κώδικας:

```
shared var K=L=1;  
var s semaphore;  
s:=1;  
cobegin
```



```

Process_i
while (true) {

    down(s);
    L:=K;
    K:=K+11;
    print_num(L, L+10);
    up(s)

}
coend

```

Ερώτημα Ε)

- Χρόνος ολοκλήρωσης ή χρόνος διεκπεραίωσης($X\Delta$) είναι ο χρόνος που μια διεργασία καταναλώνει από τη χρονική στιγμή εισόδου της στο σύστημα μέχρι την ολοκλήρωση της εκτέλεσής της από την CPU.

Επομένως εάν είναι t_1 η χρονική στιγμή εισόδου και t_2 η χρονική στιγμή εξόδου και t_{CPU} είναι ο χρόνος που χρειάζεται η διεργασία για εξυπηρέτηση από τη CPU τότε:

Χρόνος διεκπεραίωσης ($X\Delta$) = $t_2 - t_1$

- Χρόνος αναμονής ($X\Lambda$) είναι ο χρόνος που μια διεργασία καταναλώνει αναμένοντας στο σύστημα χωρίς να πραγματοποιείται εξυπηρέτησή της από την CPU.

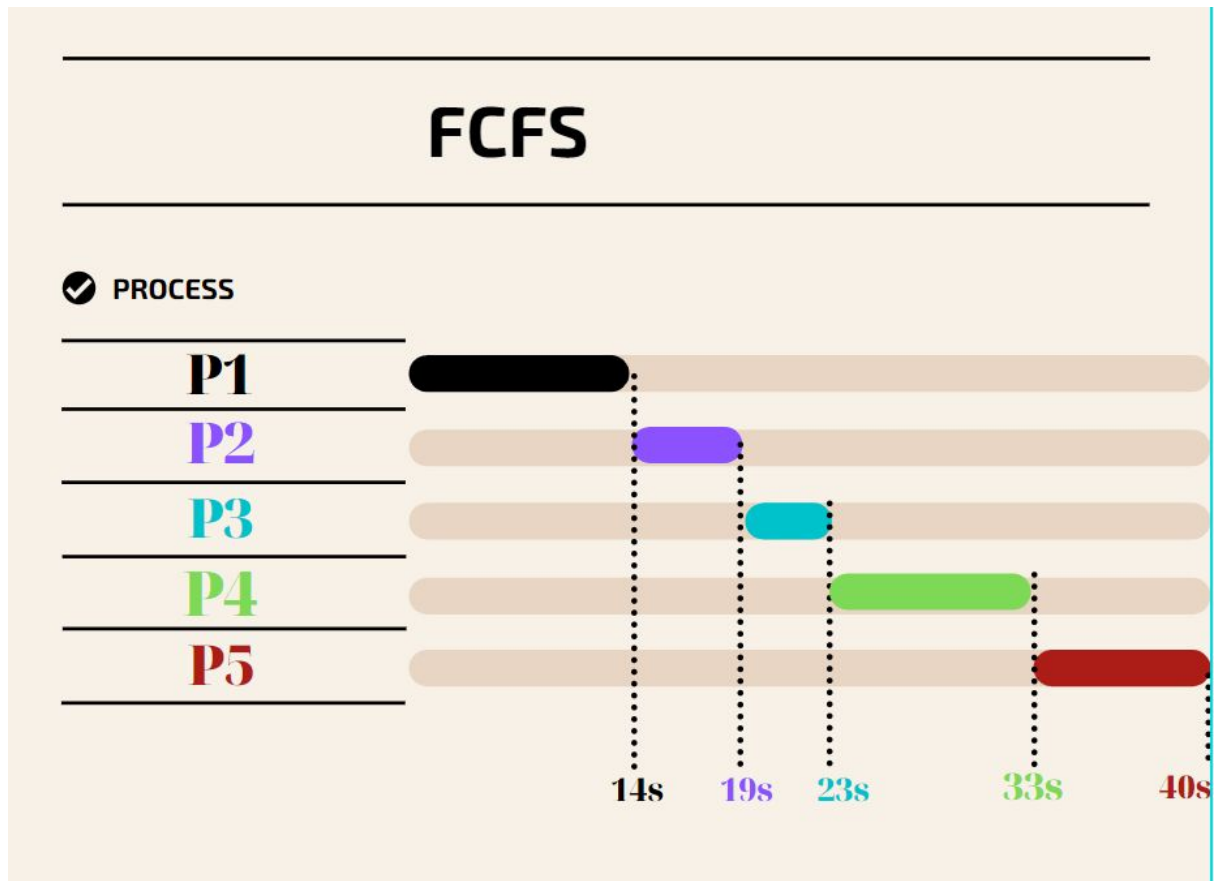
Επομένως εάν είναι t_1 η χρονική στιγμή εισόδου και t_2 η χρονική στιγμή εξόδου και t_{CPU} είναι ο χρόνος που χρειάζεται η διεργασία για εξυπηρέτηση από τη CPU τότε:

Χρόνος αναμονής ($X\Lambda$) = $t_2 - t_1 - t_{CPU}$

ή

Χρόνος αναμονής ($X\Lambda$) = $X\Delta - t_{CPU}$

Διαγράμματα Gantt:

$$X\Delta 1 = 14 - 0 = 14s$$

$$XA1 = 14 - 14 = 0s$$

$$X\Delta 2 = 19 - 2 = 17s$$

$$XA2 = 17 - 5 = 12s$$

$$X\Delta 3 = 23 - 4 = 19s$$

$$XA3 = 19 - 4 = 15s$$

$$X\Delta 4 = 33 - 7 = 26s$$

$$XA4 = 26 - 10 = 16s$$

$$X\Delta 5 = 40 - 12 = 28s$$

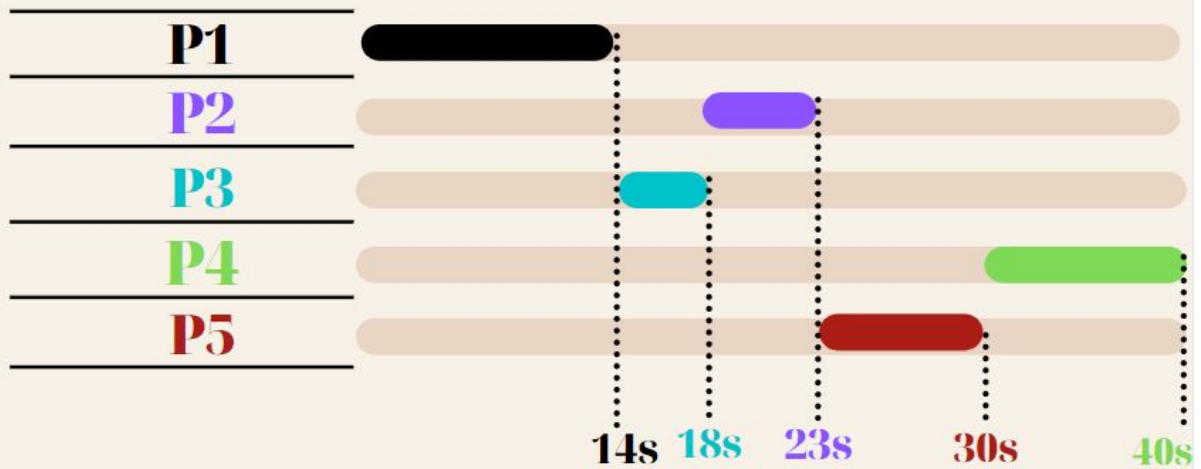
$$XA5 = 28 - 7 = 21s$$

$$MX\Delta = (14 + 17 + 19 + 26 + 28) / 5 = 28,8s$$

$$MXA = (0 + 12 + 15 + 16 + 21) / 5 = 12,8s$$

SJF

✓ PROCESS

$$X\Delta 1 = 14 - 0 = 14s$$

$$XA1 = 14 - 14 = 0s$$

$$X\Delta 2 = 23 - 2 = 21s$$

$$XA2 = 21 - 5 = 16s$$

$$X\Delta 3 = 18 - 4 = 14s$$

$$XA3 = 14 - 4 = 10s$$

$$X\Delta 4 = 40 - 7 = 33s$$

$$XA4 = 33 - 10 = 23s$$

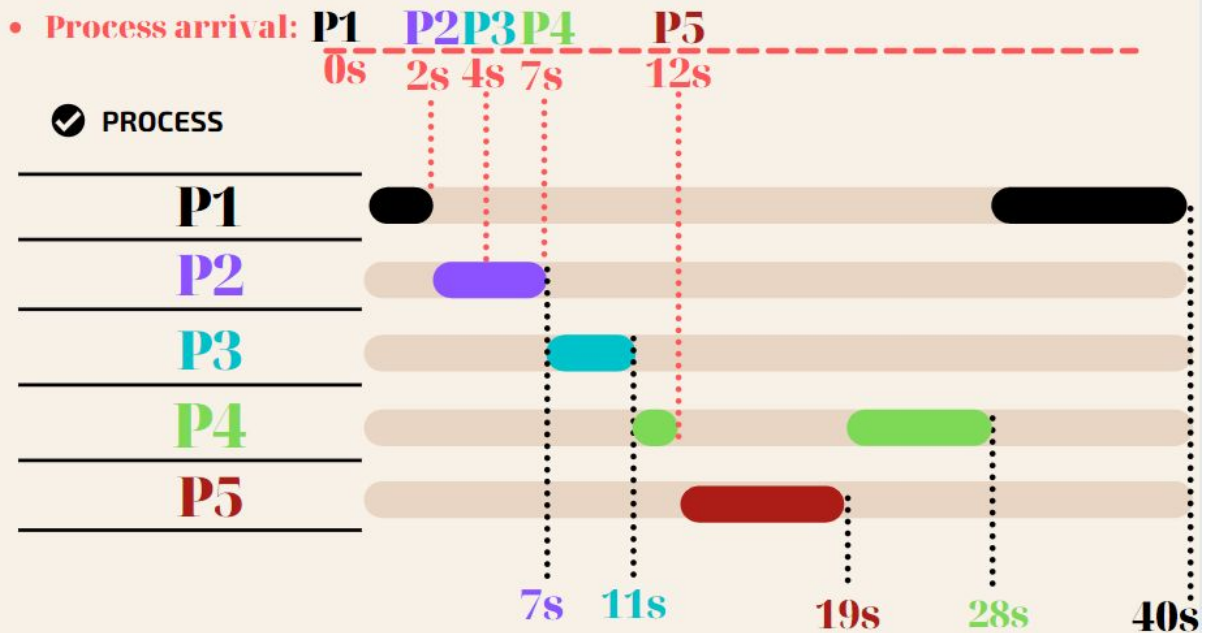
$$X\Delta 5 = 30 - 12 = 18s$$

$$XA5 = 18 - 7 = 11s$$

$$MK\Delta = (14 + 21 + 14 + 33 + 18) / 5 = 20s$$

$$MXA = (0 + 16 + 10 + 23 + 11) / 5 = 12s$$

SRJF

$$X\Delta_1 = 40 - 0 = 40s$$

$$XA_1 = 40 - 14 = 26s$$

$$X\Delta_2 = 7 - 2 = 5s$$

$$XA_2 = 5 - 5 = 0s$$

$$X\Delta_3 = 11 - 4 = 7s$$

$$XA_3 = 7 - 4 = 3s$$

$$X\Delta_4 = 28 - 7 = 21s$$

$$XA_4 = 21 - 10 = 11s$$

$$X\Delta_5 = 19 - 12 = 7s$$

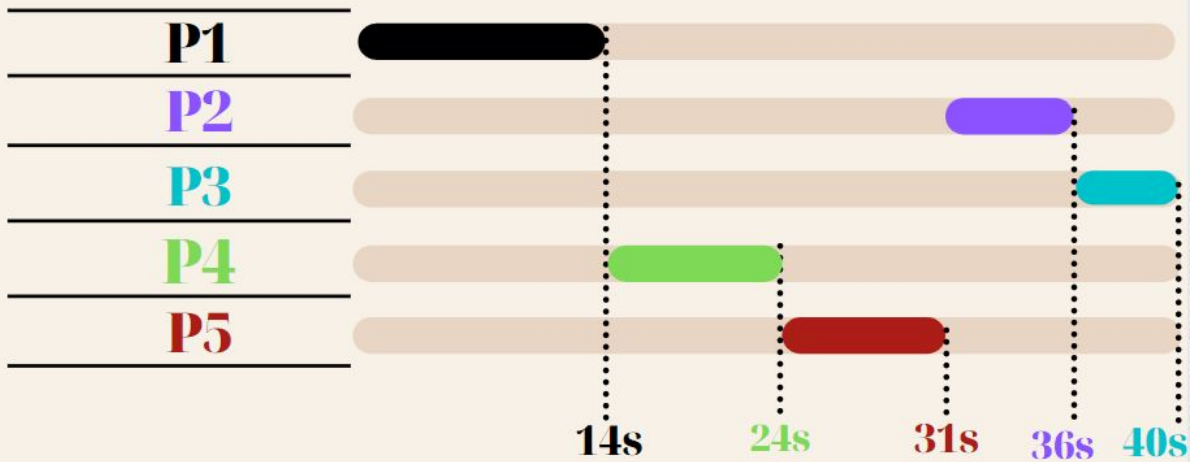
$$XA_5 = 7 - 7 = 0s$$

$$MX\Delta = (40 + 5 + 7 + 21 + 7) / 5 = 16s$$

$$MXA = (26 + 0 + 3 + 11 + 0) / 5 = 8s$$

PS

✓ PROCESS

$$X\Delta 1 = 14 - 0 = 14s$$

$$XA1 = 14 - 14 = 0s$$

$$X\Delta 2 = 36 - 2 = 34s$$

$$XA2 = 34 - 5 = 29s$$

$$X\Delta 3 = 40 - 4 = 36s$$

$$XA3 = 36 - 4 = 32s$$

$$X\Delta 4 = 24 - 7 = 17s$$

$$XA4 = 17 - 10 = 7s$$

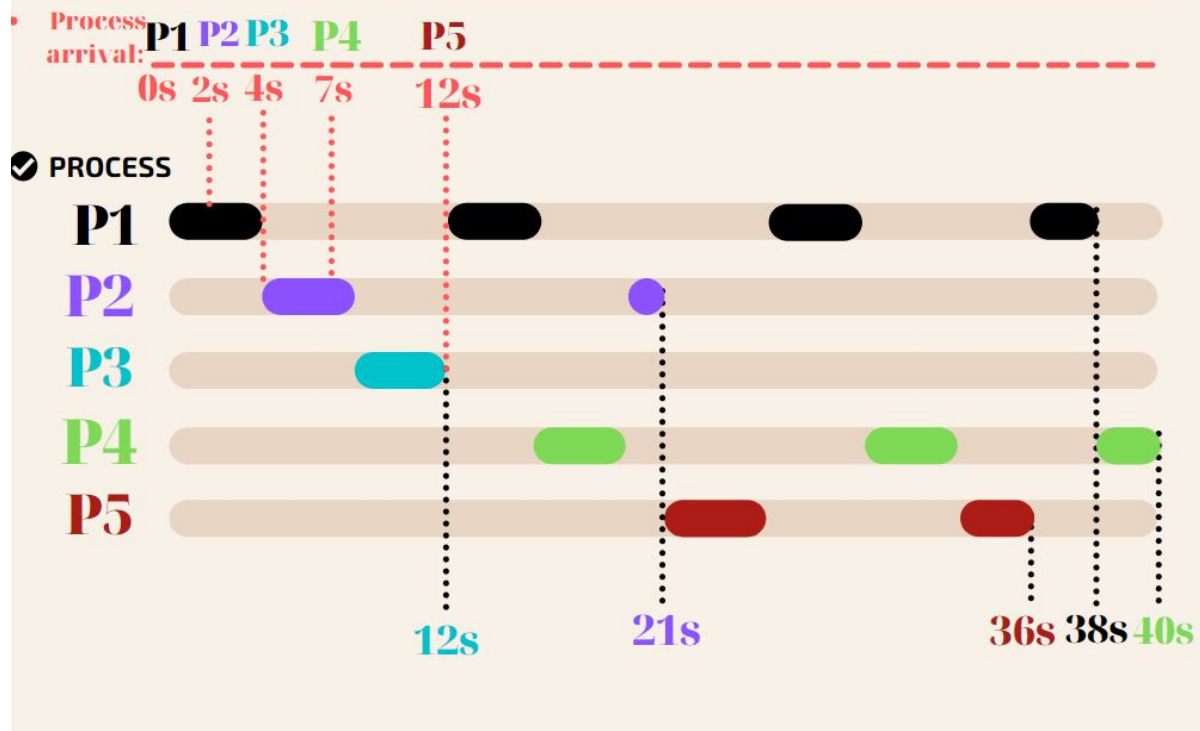
$$X\Delta 5 = 31 - 12 = 19s$$

$$XA5 = 19 - 7 = 12s$$

$$MX\Delta = (14 + 34 + 36 + 17 + 19) / 5 = 24s$$

$$MXA = (0 + 29 + 32 + 7 + 12) / 5 = 16s$$

RR

$$X\Delta 1 = 38 - 0 = 38s$$

$$XA1 = 38 - 14 = 24s$$

$$X\Delta 2 = 21 - 2 = 19s$$

$$XA2 = 19 - 5 = 14s$$

$$X\Delta 3 = 12 - 4 = 8s$$

$$XA3 = 8 - 4 = 4s$$

$$X\Delta 4 = 40 - 7 = 33s$$

$$XA4 = 33 - 10 = 23s$$

$$X\Delta 5 = 36 - 12 = 24s$$

$$XA5 = 24 - 7 = 17s$$

$$MX\Delta = (38 + 19 + 8 + 33 + 24) / 5 = 24,4s$$

$$MXA = (24 + 14 + 4 + 23 + 17) / 5 = 16,4s$$